

زاغ و کبک

۱	زاغی از آنجا که فراغی گزید	رخت خود از باغ به راغی کشید
۲	دید یکی عرصه به دامان کوه	عرضه ده مخزن پنهان کوه
۳	نادره کبکی به جمال تمام	شاهد آن روضه فیروزه فام
۴	هم حرکاتش متناسب به هم	هم خطواتش متقارب به هم
۵	زاغ چو دید آن ره و رفتار را	وان روش و جنبش هموار را
۶	باز کشید از روش خویش پای	در پی او کرد به تقلید جای
۷	بر قدم او قدمی می کشید	وز قلم او رقمی می کشید
۸	در پی اش القصه در آن مرغزار	رفت بر این قاعده روزی سه چار
۹	عاقبت از خامی خود سوخته	ره روی کبک نیاموخته
۱۰	کرد فرامش ره و رفتار خویش	ماند غرامت زده از کار خویش

شعرخوانی آفتاب حُسن

۱	بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست	بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
۲	ای آفتاب حُسن برون آدمی ز ابر	کآن چهره مُشعشعِ تابانم آرزوست
۳	گفتی ز ناز بیش مرنجان مرا برو	آن گفتنت که بیش مرنجانم آرزوست
۴	زین همرهان سست عناصر دلم گرفت	شیر خدا و رستم دستانم آرزوست
۵	دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر	کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست
۶	گفتند یافت می نشود جسته ایم ما	گفت آن که یافت می نشود، آنم آرزوست
۷	پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست	آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست

شعر خوانی وطن

۱	منم پور ایران و نام آورم	ز نیروی شیران بُود گوهرم
۲	کنم جان خود را فدای وطن	که با او چنین است پیمان من
۳	دفاع از وطن، کیش فرزاندگی است	گذشتن ز جان، رسم مردانگی است
۴	کسی کز بدی، دشمن میهن است	به یزدان که بدتر ز اهریمن است
۵	مرا اوج عزت در افلاک توست	به چشمان من، کیمیا خاک توست
۶	رود ذره ای گر ز خاکت به باد	به خون من آن ذره آغشته باد

شعرخوانی صبح بی تو

۱	صبح بی تو، رنگ بعداز ظهر یک آدینه دارد	بی تو حتی مهربانی حالتی از کینه دارد
۲	بی تو می گویند تعطیل است کار عشق بازی	عشق اَمّا کی خبر از شنبه و آدینه دارد
۳	جغد بر ویرانه می خواند به انکار تو اَمّا	خاک این ویرانه -ها بویی از آن گنجینه دارد
۴	خواستیم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد	عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
۵	در هوای عاشقان پر می کشد با بی قراری	آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد
۶	ناگهان قفل بزرگ تیرگی را می گشاید	آن که در دستش کلید شهر پر آینه دارد

فصل	درس	شاعر، نویسنده، مترجم	آثار	توضیحات
تعلیمی	ستایش	وحشی بافقی	فرهاد و شیرین	
	یکم	سعدی	شعر نیکی از «بوستان» است.	
	دوم	عبدالرحمان جامی	بهارستان (نثر + نظم)	
		ابوالفضل بیهقی	تاریخ بیهقی (نثر)	
		عبدالرحمان جامی	ثُحْفَةُ الْأَحْرَار (نظم در قالب مثنوی)	شعر «زاغ و کبک» از این کتاب است.
پایداری	سوم	مهدی حمیدی شیرازی	در امواج سند (نظم)	در قالب چهارپاره یا دوبیتی‌های پیوسته است.
		چهارپاره سرایان : ملک الشعراى بهار / فریدون مشیری فریدون توللی / مهدی حمیدی شیرازی	<div> <div>□ _____</div> <div>□ _____</div> <div>△ _____</div> <div>△ _____</div> <div>× _____</div> <div>× _____</div> </div> 	چهارپاره بیشتر برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی به کار می رود و رواج آن از دوره مشروطه تاکنون بوده است.
	پنجم	سعدی	گلستان (نثر + نظم)	-
		مجید واعظی	عباس میرزا، آغازگری تنها (نثر)	-
		کامور بخشایش	زنداد موصّل (خاطرات اسیر آزاد شده، اصغر رباط جزی)	متن تا غزل بعد .... از این کتاب است.
غنائی	ششم	حکیم نظامی گنجهای	لیلی و مجنون (نظم در قالب مثنوی)	-
		عطار نیشابوری	تذکرَةُ الاولیاء (نثر)	-
		نجم الدّین رازی (معروف به دایه)	مرصاد العباد من المبدأ إلی المعاد (نثر + نظم)	-
		مولوی (مولانا)	غزلیات شمس	-
سفر و زندگی	هشتم	مولوی (مولانا)	مثنوی معنوی را به پیشنهاد حسام الدین چلبی بر شیوه منطق الطیر عطار یا الهی نامه سنایی به نظم درآورد ۱۸ سالگی ازدواج / ۲۴ سالگی جانشین پدر / ۲۸ سالگی آشنایی با شمس شاعران هم عصر : سعدی و عراقی یاران نزدیک مولوی: صلاح الدین زرکوب - حسام الدین چلبی	قرن هفتم (زاده در بلخ / وفات در قوتیه) نام ها و القاب: محمد - جلال الدین - مولانا - رومی پدر مولوی : محمد بن حسین خطیبی معروف به بهاء الدین ولد پسر مولوی : سلطان ولد پیر و مراد مولوی شمس تبریزی : عارف کامل (در نیشابور با عطار ملاقات کرد و عطار کتاب اسرارنامه را به او هدیه داد.) همسر مولوی: گوهر خاتون سمرقندی
	نهم	سنایی	الهی نامه (نظم)	—
		عطار نیشابور	اسرارنامه (نظم)	—
			منطق الطیر (نظم)	—
		بدیع الزمان فروزانفر	زندگانی جلال الدین محمد، مشهور به مولوی	—
		محمد بن منور	اسرارالتّوحید (نثر)	—
		محمد علی اسلامی ندوشن	روزها (نثر)	—
	دهم	لطفعلی صورتگر	میثاق دوستی (نثر)	—
		حمید سبزواری	مثنوی «بانگ جرس»	—
		محمد علی مجاهدی	-	تخلص: پر دانه
انقلاب اسلامی	یازدهم	سید ضیاء الدین شفیعی	متن «به یاد ۲۲ بهمن»	—
		قیصر امین پور	غزل «صبح بی تو»	—
		سید حسن حسینی	هم صدا با حلق اسماعیل (نظم)	مثنوی «یاران عاشق» از این کتاب است.
حماسی	دوازدهم	فردوسی	شاهنامه (نظم)	ضحاک ← مظهر خوی شیطانی و زشتی و بدی پادشاه ظالم ماردوش مرداس ← پدر ضحاک که ضحاک او را کشت کاوه آهنگر ← مبارز انقلابی ضد ضحاک فریدون ← اسیر کننده ضحاک و کسی که با کمک کاوه آهنگر حکومت ضحاک را از بین برد. آبتین ← پدر فریدون / فرانک ← مادر فریدون البرزکوه : محل بزرگ شدن فریدون / کوه دماوند : محل زندانی شدن ضحاک برمایه ← گاوی که فریدون از آن شیر نوشید.
		غلامحسین یوسفی	چشمه روشن (نثر)	-
		مجد خوافی	روضه خلد (نثر + نظم)	
	چهاردهم	باذل مشهدی	حمله حیدری (نظم)	داستان نبرد علی(ع) و عمرو به جز در این منظوم در مثنوی مولوی هم به شکل دیگری وجود دارد.
		نظام وفا	مثنوی «وطن»	
داستانی	پانزدهم	ابوالمعالی نصر الله منشی	ترجمه کلیله و دمنه (نثر + نظم)	-
	شانزدهم	محمد عوفی	جوامع الحکایات و لوامع الروایات (نثر + نظم)	-
		رسول پرویزی	شلوارهای وصله دار (نثر)	«قصه عینکم» از این کتاب است.
		نادر ابراهیمی	سه دیدار (نثر)	متن «دیدار از این کتاب است.
		علامه مجلسی	«زاد المعاد» (نثر)	موضوع این کتاب دعاها و اعمال دینی است.
	هفدهم	رابیندرانات تاگور	ماه نو و مرغان آواره (نظم)	شعر «خاموشی دریا» از این کتاب است.
	هجدهم	جبران خلیل	پیامبر و دیوانه (نظم)	-
		یوهان ولفگانگ گوته	دیوان غربی - شرقی (نظم)	سروده «خوان عدل از این کتاب است. گوته شیفته و دلبسته شعر و اندیشه حافظ بود.
		ریچارد باخ	پرنده‌ای به نام آذرباد	مترجم: سودابه پرتوی